

Radicalisering in beeld

Een ontmoeting tussen de islamitische en westerse visie

Jamal Ahajjaj

Titel

Radicalisering in beeld

Een ontmoeting tussen de islamitische en westerse visie

Auteur

Jamal Ahajjaj

Redactionele ondersteuning

Hanan Ahajjaj

Soumaya el Bakkali

Uitgever

Stichting as-Soennah

Fruitweg 5

2525 KE Den Haag

T 070-3881257

E info@al-yaqeen.com

W www.al-yaqeen.com

ISBN/EAN

9789492132246

© Jamal Ahajjaj – Den Haag 2015

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij Jamal Ahajjaj. Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Jamal Ahajjaj.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Voorwoord	5
Inleiding	9
1. Radicalisme en radicalisering.....	24
1.1 Radicalisme	24
1.2 Radicalisering.....	32
1.3 Nabeschouwing	36
2. Hoe herken je radicalisering?	39
2.1 Herkenningsniveaus radicalisering	39
2.2 ‘Gewone’ en radicale moslims	45
2.3 Kenmerken radicalisering	47
2.4 Radicalisme in een nieuw jasje	61
2.5 Nabeschouwing	65
3. Waarom radicaliseren mensen?	69
3.1 Wie is vatbaar voor radicalisering?	70
3.2 Oorzaken en factoren	72
3.3 Drijfveren voor radicalisering	83
3.4 Het opstellen van een profiel.....	84
3.5 Groepsdynamiek.....	89
3.6 Nabeschouwing	93
4. Hoe pak je radicalisering aan?	98
4.1 Preventieve aanpak.....	98

4.2 Curatieve aanpak	106
4.3 Verbetering levensomstandigheden	109
4.4 Religieus alternatief.....	111
4.5 Aanpak radicalisering in Europese landen	116
4.5.1 Aanpak Birmingham	117
4.5.2 Aarhus-model	120
4.5.3 Aanpak Nederland.....	121
4.6 Nabeschouwing	127
5. Salafisme vs. radicalisering.....	142
5.1 Definitie salafisme.....	142
5.2 Indeling salafisme	144
5.3 Beter beeld salafisme	147
5.4 Salafisme aan de basis van radicalisering	149
5.5 Nabeschouwing	152
6. Rol internet en media bij radicalisering	160
6.1 Nabeschouwing	167
Bijlage 1: Ibn Abbaas vs. de Haroeriyah.....	171
Bibliografie.....	179

Voorwoord

Op 11 september kwam de westerse wereld in een shocktoestand terecht. Het beeld van twee vliegtuigen die de Twin Towers van het World Trade Center doorboorden staat nog steeds op ieders netvlies gebrand. Bijna drieduizend mensen vonden die dag de dood. De daders beweerden dat zij handelden in naam van de islam. Deze gebeurtenis heeft voor ingrijpende verschuivingen in de wereld gezorgd. Overal hield men moslims verantwoordelijk voor deze verschrikkelijke daad. De verhoudingen tussen moslims en niet-moslims raakten snel gepolariseerd en tegenstellingen werden steeds scherper.

Ik timmerde op dat moment hard aan de weg om imam te worden. Ik was jong en vol vertrouwen en dacht dat ik de wereld kon uitleggen dat alles op een misverstand berustte. De islam is een vredelievend geloof en terrorisme past daar niet in. Nu, vijftien jaar later en vele ervaringen verder, ben ik mij ervan bewust geworden dat mensen niet zo eenvoudig te overtuigen zijn. Ik heb ook

geleerd dat je zelfs als gevestigde autoriteit op het gebied van de islam niet altijd serieus genomen wordt. Mensen geloven wat ze willen geloven en houden ervan om ergens tegen aan te schoppen. En soms hebben ze de neiging om alles en iedereen over één kam te scheren. Een groot deel van de media speelt daar handig op in door de islam voortdurend af te schilderen als bakermat van terrorisme, radicalisme en religieuze hysterie. De berichtgeving in kranten en op televisie en radio wordt niet zelden gedomineerd door moslims die zich misdragen en misdaden begaan. Verhalen van moslims die het goed doen en hun geloof op normale wijze proberen te belijden worden door de media goeddeels buiten het zicht van het Nederlandse publiek gehouden.

Veel moslims in Nederland kruipen in een slachtofferrol en gaan in een hoek zitten wegwijnen. Het heeft volgens hen geen zin om te proberen het beeld van de islam in de publieke opinie te verbeteren, omdat mensen bevooroordeeld en negatief ingesteld zijn over de islam. Zij laten zich leiden door angsten en niet door ratio. Het is soms ook om moedeloos van te worden als je je steeds

moet verantwoorden voor wat een ander heeft gedaan en voor de duizendste keer moet uitleggen dat de islam niets te maken heeft met de gruwelijkheden die eraan worden gelinkt. Toch denk ik dat de positie waarin wij op dit moment verkeren deels aan onszelf te wijten valt. Met ‘ons’ bedoel ik de moslims. Wij hebben jarenlang langs de zijlijn van de samenleving gestaan. We toonden weinig interesse in de ontwikkelingen om ons heen. Begrippen als participatie, eigen kracht en burgerschap kenden wij niet. We wilden het liefst onzichtbaar blijven voor de ander. Maar 11 september gooide onze plannen in de war en dwong ons onze positie te herzien. De gebeurtenissen op 11 september haalden ons uit de onzichtbaarheid en richtten de schijnwerpers op de donkere hoeken van onze gemeenschap: duizenden westerse moslimjongeren die radicaliseren of dreigen te radicaliseren en honderden anderen die aansluiting zoeken bij terroristische organisaties of daarmee sympathiseren. Waar komt deze drang vandaan om te bijten in de hand van het westen die deze jongeren jarenlang heeft gevoed? Waar komt al die haat en frustratie vandaan? Wat heeft het westen in de ogen van

deze jongeren verkeerd gedaan om zo gehaat en verguisd te worden?

In dit boek ga ik op zoek naar antwoorden op dit soort vragen over radicalisering. Ik probeer vanuit zowel een westers als islamitisch oogpunt meer grip te krijgen op dit fenomeen. Aan de hand van onderzoek, beleidsstukken, interviews met deskundigen en praktijkvoorbeelden hoop ik meer duidelijkheid te scheppen over de definitie van radicalisering, waar het vandaan komt en wat er tegen gedaan kan worden.

Ten slotte wil ik prof. dr. Herman Kuipers bedanken voor zijn tijd, kennis en kritische blik. Ook wil ik dr. Martijn de Koning, prof. Dr. Thijl Sunier en prof. dr. Maurits Berger bedanken voor het nalezen en becommentariëren van het boek. Verder wil ik Hanan Ahajjaj en Soumaya el Bakkali bedanken voor hun inhoudelijke en redactionele ondersteuning.

Imam Jamal Ahajjaj

Den Haag, maart 2016